

ทำไมฉีดวัคซีนให้สัตว์เลี้ยง แล้วไม่คุ้มกับโรคตามที่หวัง

อากาศร้อนขึ้น โรคพิษสุนัขบ้าก็ยิ่งต้องเฝ้าระวังมากขึ้น แม้จะมีหลายหน่วยงานของรัฐและเอกชน ร่วมกันรณรงค์ให้ผู้เลี้ยงสัตว์เลี้ยง ไม่ว่าจะเป็น สุนัข แมว กระต่าย หนู กระจง ลิง ฯลฯ ที่อยู่ในกลุ่มของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมาฉีดวัคซีน จนโรคพิษสุนัขบ้าที่เคยระบาดอย่างหนักลดระดับมาอยู่ในภาวะที่ควบคุมได้แต่ต้องคอยเฝ้าระวัง แต่ก็มีคนบางกลุ่มตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนกับพิษสุนัขบ้าแล้วแต่กลับไม่สามารถป้องกันโรคอย่างที่ตั้งใจ

ดังนั้น รศ.นสพ.ปานเทพ รัตนากร คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ ม.มหิดล

อุปนายกสมาคมป้องกันทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย (TSPCA) กล่าวว่า สำหรับเรื่องวัคซีนที่ถูกพูดถึงกันหนาหู โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัคซีนเรบีส์หรือพิษสุนัขบ้า

รศ.นสพ.ปานเทพ

โรคติดต่อที่สร้างความตระหนกแก่สังคมไทย ซึ่งมีความร้ายแรงถึงตายนี้ เหตุใด “วัคซีน” ที่เราใช้เพื่อฉีดป้องกันเพื่อทำให้หมาแมว และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอื่น ๆ มีภูมิต้านทานคุ้มกันต่อโรคพิษสุนัขบ้า กลับมามีปัญหาว่าฉีดไปแล้วไม่สามารถกระตุ้นให้สัตว์ตัวนั้นๆ มีภูมิคุ้มกันโรคร้ายนี้เพียงพอจนไม่ติดโรค และระงับการแพร่โรคจากสัตว์สู่คนสมเจตนา

รศ.นสพ.ปานเทพ กล่าวต่อว่า จึงขอเสนอถึงสาเหตุที่จำแนกได้เป็นประเด็นใหญ่ ๆ 3 ประเด็น ที่มีส่วนทำให้การฉีดวัคซีนไม่บังเกิดการคุ้มโรคคือ อันดับแรก เรื่องของวัคซีน 1. วัคซีนปลอม คือ สารใดก็ไม่ทราบนำมาฉีด โดยบอกว่าเป็นวัคซีนถือเป็นการหลอกลวง ที่สำคัญไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้สัตว์แม้แต่น้อย 2. วัคซีนเถื่อน คือ วัคซีนป้องกันโรคนั้นจริง ๆ แต่ไม่ผ่านการรับรองหรือขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้อง จึงอาจให้ภูมิคุ้มกันหรือไม่ก็ได้ ไม่มีใครรู้และรับรอง 3. วัคซีนหมดอายุ คือ วัคซีนป้องกันโรคนั้นที่ขึ้นทะเบียนถูกต้อง แต่หมดอายุการใช้งานตามผู้ผลิตระบุไว้ 4. วัคซีนเสื่อม

สภาพ คือ วัคซีนจริง ๆ แท้ ๆ ถูกต้อง แต่เก็บรักษาไม่ถูกวิธี จึงเสื่อมสภาพลง เมื่อนำไปใช้จึงไม่เกิดผลคุ้มกันโรค วัคซีนป้องกันโรคเรบีส์ต้องเก็บรักษาโดยแช่เย็น (4°C) ไม่ใช่แช่แข็ง (แช่ในช่องทำน้ำแข็ง) มันจะเสียคุณสมบัติถ้าไม่แช่เย็น ทั้งขณะเก็บรักษาหรือขนส่ง หากไม่เย็นพอจะมีผลต่อคุณภาพวัคซีนนั้นๆ

ในส่วนของ สัตว์ 1. สัตว์สมบูรณ์ สัตว์ที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคพยาธิทั้งปวงถึงจะสามารถสร้างภูมิคุ้มกันโรคได้ ฉะนั้นสัตว์ป่วย อ่อนแอ ขาดอาหาร เครียด ร่างกายสัตว์จะสร้างความคุ้มกันต่อโรคจากวัคซีนได้น้อยหรือไม่ได้เลย 2. อายุสัตว์ ต้องฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์ตามอายุที่ถูกต้องเหมาะสมตามข้อระบุของการใช้วัคซีนนั้น ๆ

โดยทั่วไปวัคซีนป้องกันโรคเรบีส์หรือพิษสุนัขบ้าจะกำหนดให้ฉีดแก่ลูกสุนัขเมื่ออายุ 3 เดือน และฉีดกระตุ้นอีกเข็มเมื่ออายุครบ 1 ปี แต่ถ้าฉีดที่อายุต่ำกว่า 3 เดือน ต้องฉีดกระตุ้นเมื่ออายุ 3 เดือนแล้ว และซ้ำอีกครั้งเมื่ออายุครบ 1 ปี จากนั้นต้องฉีดกระตุ้นภูมิคุ้มกันทุก ๆ ปีตลอดไป พึงระลึกว่าสุนัขธรรมชาติมีการสร้างภูมิคุ้มกันได้ไม่ติดนัก เช่นเดียวกับลูกสุนัขอายุน้อย ๆ และสาเหตุที่เกิดจากคน ประเด็นนี้แหละสำคัญที่สุด คนฉีด ใครฉีด? พ.ร.บ.โรคพิษสุนัขบ้ากำหนดให้สัตวแพทย์เป็นผู้ฉีด หรือเจ้าหน้าที่ที่ระบุเหตุ ที่ต้องกำหนดคนฉีดไว้ เพราะผู้ฉีดต้อง

มีความรู้ และสามารถให้การฉีดที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ทำ “การฉีด” โดย 1. ฉีดตามข้อกำหนดของวัคซีนนั้นๆ ที่สำคัญ เช่น วัคซีนกำหนดให้ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ แต่คนไม่ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง จึงมีผลให้การคุ้มกันโรคได้ไม่ดี หรือไม่เกิดผล 2. ฉีดพลาด หรือฉีดไม่เข้า ไม่ใช่ว่าหมาแมวหนึ่งเหินยว แต่เป็นเพราะคนฉีดแทงเข็มทะลุเลยออกไป วัคซีนจึงไหลออกอีกด้าน เนื่องจากขาดทักษะหรืออุบัติเหตุ 3. ขาดการประเมินสภาพสัตว์ว่าเหมาะสมแก่การฉีดวัคซีน เพราะขาดความรู้หรือละเลย เช่น ไม่ชั่งประวัติ ไม่ตรวจร่างกาย ไม่วัดไข้ ฯลฯ จึงไม่รู้ว่สัตว์อยู่ในสภาพป่วย และคนเป็นเจ้าของต้องรับผิดชอบในการเลือกคนฉีดให้ ถูกต้องเหมาะสม มีความรู้ เชื่อถือได้ มีอำนาจ

เดลินิวส์

Daily News
Circulation: 810,000
Ad Rate: 2,200

Section: โลกสีเขียว/คนรักสัตว์เลี้ยง

วันที่: อาทิตย์ 29 เมษายน 2561

ปีที่: -

ฉบับที่: 25035

หน้า: 28(บน)

Col.Inch: 77.38

Ad Value: 170,236

PRValue (x3): 510,708

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: ทำไมฉีดวัคซีนให้สัตว์เลี้ยง แล้วไม่คุ้มกันโรคตามที่หวัง

หน้าที่ตามกฎหมาย จึงจะถูกฆ่าถูกตัว พวกจรดเร่ ฉีดวัคซีนที่สวมรอยต้องหลีกเลี่ยง คนเป็นเจ้าของต้องดูแลสัตว์เลี้ยงหลังได้รับวัคซีนแล้ว ให้มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ ไม่ใช่ฉีดแล้วก็คิดว่ามีความคุ้มกันโรคไป เพราะไม่ได้เป็นอย่างนั้น ร่างกายสัตว์ต้องใช้เวลาอีก 7-14 วันในการสร้างภูมิคุ้มกันโรค ฉะนั้นสุขภาพสัตว์จะต้องไร้โรคภัย มีอาหารการกินสมบูรณ์ ภูมิคุ้มกันจึงจะเกิดขึ้นมา แต่ถ้าเจ็บป่วยด้วยโรคอื่นใดในช่วงหลังฉีด วัคซีนนั้นก็ไร้ผล คนรักหากฎ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบรักษากฎหมาย ควบคุมการนำเข้า อนุมัติการขึ้นทะเบียน ทดสอบประสิทธิภาพ วัคซีน เจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ฉีดวัคซีน ได้ปฏิบัติโดยชอบและถูกต้องตามที่ควรจะเป็นหรือไม่ ถ้าไม่หรืออ่อนด้อย ผลก็จะตามมาดังปรากฏในกรณีโรคเรบีส์หรือโรคพิษสุนัขบ้าที่สะท้อนให้เห็นอยู่ขณะนี้นั่นเอง

“ปัจจัยจากวัคซีน สัตว์ และคน ล้วนมีผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคด้วยกันทั้ง สิ้นดั่งที่สาธยายไปแล้ว ฉะนั้นหากจะใช้วัคซีนให้ได้ผลคุ้มกันโรคตั้งใจนั้นก็จงตระหนักถึงปัจจัยทั้ง 3 ไม่ว่าโรคไหน ๆ วัคซีนจะคุ้มภัยได้แน่นอน” รศ.นสพ.ปานเทพ กล่าวแสดงความมั่นใจ.

เศรษฐาย